

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „ZINTEGROWANEJ STRATEGII
ROZWOJU POWIATU WIERUSZOWSKIEGO
NA LATA 2014-2020”
- PODSUMOWANIE JEJ WYKONANIA ZA OKRES
OBOWIĄZYWANIA

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. METODOLOGIA PRZEPROWADZENIA MONITORINGU STRATEGII.....	3
3. ANALIZA WARTOŚCI OSIĄGNIĘTYCH WSKAŹNIKÓW MONITORINGU W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH CELÓW	4
4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW PORÓWNAWCZYCH	24
5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	28

1.Wstęp

Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 została przyjęta Uchwałą Nr XXXVIII/177/14 Rady Powiatu Wieruszowskiego z dnia 30.01.2014 roku. Strategia rozwoju określiła cele, jakie stawia sobie samorząd lokalny w określonym czasie oraz zestaw działań, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane.

Realizacja określonych w ramach Strategii celów i zadań powinna podlegać monitoringowi. Mechanizm monitoringu strategii umożliwia bieżącą ocenę postępów wdrażania strategii oraz skutków realizowanej w ten sposób polityki rozwoju. Zakłada on zbudowanie banku strategicznych danych o procesach zachodzących w powiecie i jego otoczeniu. Bank danych składa się ze wskaźników ilościowych oraz jakościowych, przy pomocy których można śledzić tempo i stopień zaawansowania realizacji zadań strategicznych oraz osiągnięcia celów rozwoju.

Do oceny realizacji strategii, analizy przebiegu realizacji projektów i zadań, a także identyfikacji stopnia osiągnięcia celów, zbierania oraz opracowywania raportów monitoringu powołany został zespół ds. monitorowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020. Raport zespołu ds. monitorowania ZSRPW na lata 2014-2020 służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dążenia do założonych celów oraz poziomu ich osiągnięcia.

2.Metodologia przeprowadzenia monitoringu strategii.

Niniejszy raport stanowi opracowanie zawierające informacje na temat postępu, jaki osiągnięto w zakresie realizacji priorytetów Strategii. Zgodnie z zapisami strategii system monitoringu strategii służyć ma ciągłej obserwacji realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych oraz zadań, a także analizie zgodności efektów podejmowanych działań z założeniami. System monitorowania ma służyć obserwacji zmian zachodzących w powiecie a także reagowaniu na pojawiające się problemy oraz szanse i zagrożenia w otoczeniu, które wpływają na osiągnięcie założonych w strategii rezultatów. W konsekwencji system monitorowania umożliwi aktualizację zapisów strategii oraz zapewni dostęp do informacji o postępach realizacji zaplanowanych zadań oraz osiągnięcia celów rozwoju powiatu.

W ZSRPW na lata 2014-2020 stworzono ramowy system wskaźników, według których raportuje się postępy w realizacji działań. Dla wskaźników wygenerowano wartości bazowe. Aktualizowanie danych dla wskaźników pozwala na analizę trendów w ujęciu czasowym oraz dokonanie porównań w kolejnych okresach raportowania strategii ze stanem wyjściowym. Informacje i dane, na podstawie których opracowano raport pochodzą ze statystyki publicznej, powiatowych i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych jednostek organizacyjnych

i instytucji z terenu powiatu. W pracy nad powstaniem raportu posługiwano się w szczególności analizą danych zastanych; analizą dokumentów oraz analizą wskaźnikową – porównaniem wskaźników statystycznych.

Ponadto monitorowaniu zostało poddane oddziaływanie realizacji strategii na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu poprzez badanie wybranych wskaźników osiągniętych przez Powiat Wieruszowski na tle województwa i kraju. Dane te opracowano na podstawie statystyki publicznej oraz sprawozdawczości własnej i jednostek organizacyjnych.

3. Analiza wartości osiągniętych wskaźników monitoringu w odniesieniu do poszczególnych celów.

Na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań rozwojowych w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 dokonano wyboru strategicznych celów rozwoju Powiatu Wieruszowskiego. Cele strategiczne zostały podzielone na cele operacyjne oraz szczegółowe cele (kierunki działań).

Nadrzędnym celem, łączącym cele strategiczne sformułowane w obszarach: gospodarki, społeczeństwa, zagospodarowania przestrzeni i środowisko przyrodnicze, a także celów z zakresu sprawności instytucjonalnej zarządzania, jest ***poprawa jakości życia i dynamizacja procesów rozwoju z zachowaniem równowagi w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej.***

Cel strategiczny I: ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel operacyjny 1. Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych

Szczegółowe cele:

- 1.1.** Wspieranie rozwoju klastrów gospodarczych w branżach istotnych dla rozwoju powiatu (w szczególności w między producentami branży drzewnej i meblarskiej). **Zadanie zrealizowane częściowo**
- 1.2.** Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy. **zadanie zrealizowane**
- 1.3.** Wspieranie rozwoju i upowszechniania wśród przedsiębiorców przyjaznych środowisku form i metod produkcji przemysłowej (np. standaryzowanych systemów zarządzania, np. według norm z serii ISO14000, EMAS, programów środowiskowych takich jak CP itp.). **Zadanie niezrealizowane**
- 1.4.** Wspieranie budowy partnerstwa z landami niemieckimi i jednostkami terytorialnymi w Holandii odnośnie do pozyskiwania *know-how* w zakresie dobrych praktyk rolniczych, przemysłowych oraz kreowania postaw przedsiębiorczych, a także budowania partnerstw biznesowych. **Zadanie niezrealizowane**
- 1.5.** Wspieranie działań na rzecz podnoszenia innowacyjności podmiotów gospodarczych w tym gospodarstw rolnych. **Podjęto działania w tym zakresie.**

Cel operacyjny 2. Wspieranie rozwoju funkcji turystycznych.

Szczegółowe cele:

- 2.1.** Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych. **Zadanie zrealizowane**
- 2.2.** Integracja oferty turystycznej w skali powiatu. **Zadanie zrealizowane**

2.3. Kreowanie i promocja produktów regionalnych i kuchni regionalnej. **Zadanie zrealizowane**

Cel operacyjny 3. Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich

Szczegółowe cele:

- 3.1. Wsparcie procesów restrukturyzacji rolnictwa w kierunku określonych specjalizacji (produkcja mleka, przetwórstwo mięsa) oraz poprawy struktury agrarnej.
- 3.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego (wykorzystanie możliwości/potencjału do produkcji żywności ekologicznej). **Zadanie zrealizowane częściowo**
- 3.3. Wsparcie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich. **Zadanie zrealizowane**
- 3.4. Wsparcie współpracy między rolnikami (grupy producenckie, spółdzielnie, integracja działań etc.). **Podjęto działania w tym zakresie.**

Cel operacyjny 4. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Szczegółowe cele:

- 4.1. Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. **Zadanie zrealizowane**
- 4.2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP. **Zadanie zrealizowane**
- 4.3. Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+. **Zadanie zrealizowane**
- 4.4. Tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy. **Zadanie zrealizowane**
- 4.5. Wsparcie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej **Zadanie zrealizowane**

Cel strategiczny II. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Cel operacyjny 5. Wsparcie rozwoju kapitału ludzkiego

Szczegółowe cele:

- 5.1. Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji na etapie szkół podstawowych i gimnazjum (np. zajęcia pozalekcyjne). **Zadanie realizowane przez gminy.**
- 5.2. Rozwój szkolnictwa i edukacji związanej z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnej i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu. **Zadanie zrealizowane**
- 5.3. Wsparcie kształcenia zawodowego związanego z rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu. **Zadanie zrealizowane**
- 5.4. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego. **Zadanie zrealizowane**

Cel operacyjny 6. Wzmacnianie rozwoju kapitału ludzkiego.

Szczegółowe cele:

- 6.1. Wsparcie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców. **Zadanie zrealizowane**
- 6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”. **Zadanie zrealizowane**
- 6.3. Stworzenie oferty „silver economy” (organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu przez osoby starsze, np.: wzajemna pomoc, Uniwersytety III wieku. **Zadanie zrealizowane**

Cel operacyjny 7. Rozwój usług społecznych

Szczegółowe cele:

- 7.1. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej. **Zadanie zrealizowane**
- 7.2. Rozwój współpracy międzygminnej na rzecz integracji działań w zakresie poprawy oferty opieki przedszkolnej. **Zadanie realizowane przez gminy.**
- 7.3. Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży. **Zadanie zrealizowane**
- 7.4. Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw, inne obiekty sportowe/rekreacyjne). **Zadanie zrealizowane**

Cel strategiczny III. KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Cel operacyjny 8. *Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych*

Szczegółowe cele:

- 8.1. Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu. **Zadanie zrealizowane.**
- 8.2. Wspieranie rozwoju scentralizowanej sieci ciepłej na obszarach zurbanizowanych. **Zadanie zrealizowane**
- 8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie. **Zadanie realizowane przez gminy.**
- 8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu. **Zadanie zrealizowane**
- 8.5. Rozwój infrastruktury ICT. **Zadanie zrealizowane**
- 8.6. Wspieranie rozwoju sieciowej infrastruktury w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe. **Zadanie zrealizowane**

Cel operacyjny 9. *Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)*

Szczegółowe cele:

- 9.1. Wspieranie wykorzystania biomasy do celów produkcji energii w lokalnych systemach grzewczych. **Zadanie zrealizowane**
- 9.2. Wspieranie procesu modernizacji indywidualnych systemów ogrzewania budynków, a także oświetlenia przestrzeni publicznych z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii **Zadanie zrealizowane**

Cel operacyjny 10. *Ochrona zasobów naturalnych i kształtowanie środowiska przyrodniczego*

Szczegółowe cele:

- 10.1. Ochronę zasobów wodnych i rozwój infrastruktury związanej z wykorzystaniem zasobów wodnych. **Zadanie zrealizowane**
- 10.2. Zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych na terenie powiatu i poprawa stanu czystości powietrza atmosferycznego. **Zadanie zrealizowane**
- 10.3. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy (zapewnianie ładu przestrzennego) **Zadanie zrealizowane częściowo przez gminy.**
- 10.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej (np. stosowanie ekologicznych technologii w budownictwie, ekologiczne sposoby ogrzewania, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków). **Zadanie zrealizowane**

Cel strategiczny IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

Do podstawowych celów operacyjnych umożliwiających poprawę sprawności instytucjonalnej zarządzania rozwojem powiatu zaliczono:

11. Podniesienie kwalifikacji/kompetencji osób zatrudnionych w administracji, w tym w szczególności poprzez następujące cele szczegółowe (kierunki działań):

11.1. Stworzenie wspólnego dla wszystkich gmin programu poprawy jakości zarządzania w administracji. **Zadanie zrealizowane częściowo.**

11.2. Stworzenie wspólnej oferty szkoleniowej dla pracowników gmin i powiatu. **Zadanie zrealizowane częściowo.**

12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej, w tym w szczególności poprzez następujące cele szczegółowe (kierunki działań):

12.1. Rozwój usług z zakresu e-administracji. **Zadanie zrealizowane.**

12.2. Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych. **Zadanie zrealizowane .**

12.3. Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców. **Zadanie zrealizowane .**

13. Koordynacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, w tym w szczególności poprzez następujące cele szczegółowe (kierunki działań):

13.1. Stworzenie interaktywnej platformy komunikacji dla JST i podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych. **Zadanie zrealizowane .**

13.2. Organizacja szkoleń dla różnych grup zawodowych. **Zadanie zrealizowane .**

13.3. Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorowania strategii. **Zadanie zrealizowane .**

14. Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego. Zadanie zrealizowane .

Najważniejsze działania zrealizowane w latach 2014-2020, spełniające określone w strategii cele.

I. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Celowi szczegółowemu **1.2. Wspieranie współpracy lokalnych szkół zawodowych (z terenu powiatu) z podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia zgodności kierunków kształcenia z potrzebami powiatowego rynku pracy** nadano w strategii szczególną rolę. W pobudzaniu rozwoju i innowacji i ich wykorzystanie w praktyce gospodarczej odgrywa sektor edukacji oraz nauczania zawodowego, sprzyjający dostosowaniu zasobów pracy do potrzeb podmiotów gospodarczych a także pośrednio do współpracy między podmiotami, organizacjami, instytucjami oraz przyczyniający się do budowania klimatu przedsiębiorczości, lokalnej solidarności i tożsamości.

W tym zakresie w latach 2014-2020 szkoły podejmowały szereg działań od organizowania dni otwartych szkół, współpracy z Centrum Kariery OHP, spotkań z pracodawcami poprzez organizację praktyk zawodowych i kursów zawodowych. Szkoły realizowały dofinansowane ze środków projekty „Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie”, „Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia dla ZSP w Lututowie” mające na celu podniesienie kompetencji zawodowych uczniów zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy. Powiat wieruszowski i szkoły na bieżąco monitorowały potrzebę i możliwości kształcenia zgodnie z potrzebami powiatowego rynku pracy, dostosowując ofertę kształcenia poprzez wprowadzenie nowych kierunków nauczania. Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie podpisało porozumienie o współpracy z firmą Agrecol i Firmą Madonis, umożliwiające m.in. odbywanie uczniom zajęć praktycznych powiązanych z ramowym planem nauczania i specyfiką działalności firm, popularyzacja wśród uczniów wiedzy wynikającej ze specyfiki działania Grupy poprzez prelekcje, wykłady. Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie nawiązał współpracę z firmą Livello, która wyszła z propozycją utworzenia klasy patronackiej dla zawodu tapicer. Szkoła współpracuje z

przedsiębiorcami, u których młodzież odbywa praktyczną naukę zawodu, łącznie z ponad 60 zakładami powiatu wieruszowskiego. Z dniem 1.01.2018r. szkołę Zespół Szkół Rolniczych w Lututowie przekazano Ministrowi Rolnictwa.

Dla celu szczegółowego **2.1. Stworzenie produktów turystyki rekreacyjno-weekendowej, uwzględniających także potrzeby rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych** strategia przewiduje działania rozwojowe w zakresie usług turystyki krótkookresowej, w tym w szczególności agroturystyki rozumiane jest jako udostępnianie walorów życia wsi mieszkańcom miast, poprzez tworzenie formy aktywności ruchowej związanej ze spędzaniem wolnego czasu na świeżym powietrzu np. jazda konna, spływy kajakowe, szlaki rowerowe, spacerowe ścieżki tematyczne, serwowanie potraw kuchni lokalnej, uczestnictwo osób wypoczywających w powiecie w miejscowych wydarzeniach kulturalnych.

W okresie realizacji ZSRPW na lata 2014-2020 w zakresie w/w celu promowano przede wszystkim produkt turystyczny Wieruszowski Powiat z Mapą i Kompasem. Staraniem Starostwa Powiatowego w Wieruszowie powstały w tym czasie nowe trasy orienteeringowe: dwie na terenie gminy Sokolniki i jedną w gminie Wieruszów. Powiat współorganizował Mistrzostwa w Biegach na Orientację. Utworzono Wieruszowską Trasę Rowerową MTB (Współorganizowano Mistrzostwa Województwa Łódzkiego w Maratonie MTB). Wyznaczono kolejne szlaki: szlak spacerowy „Jerzego Zwycięzcy” wokół cerki w Chróście, szlak pieszo-rowerowy „Szlak Pogranicza Doliny Prosnny”.

2.2. Integracja oferty turystycznej w skali powiatu i 2.3. Kreowanie i promocja produktów regionalnych i kuchni regionalnej – Starostwo Powiatowe w Wieruszowie wprowadzi na swojej stronie internetowej bazę noclegową z uwzględnieniem gospodarstw agroturystycznych oraz interaktywną mapę zabytków powiatu wieruszowskiego. **Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie** realizowała szereg imprez i projektów m.in. „Kulinarne rodowody” w ramach dotacji ŁDK. Efektem tych działań było wydanie książki „Co się gotuje, co się je w powiecie wieruszowskim” o produktach kuchni regionalnej powiatu w oparciu o materiały z konkursu „Przepisy z babcinej szuflady”, współorganizowanego przez starostwo powiatowe. Przedstawiciele starostwa wzięli udział). Staraniem **Koła Gospodyń Wiejskich Wójcin n. Prosną** na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wpisano trzy produkty z terenu powiatu wieruszowskiego.

Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich to działania związane z tworzeniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem i warunków sprzyjających przedsiębiorczości indywidualnej na terenach wiejskich (zmiana kierunków aktywności zawodowej na terenach wiejskich). Działania samorządów w tym względzie ukierunkowane są na wzrost dostępności przestrzennej (w efekcie modernizacji lokalnego układu drogowego) oraz poprawę standardów usług publicznych czy ochronę walorów krajobrazu kulturowego. Poprawa przestrzennej dostępności dotyczy: edukacji, rynków pracy, dóbr kultury, opieki zdrowotnej, informacji. Zadania wykonane w tym zakresie obejmują modernizację układu drogowego oraz opieki zdrowotnej. Dostępności informacji zwiększy się także poprzez realizację projektu BUDOWA SYSTEMU INFORMACJI PRZESTRZENNEJ WSPIERAJĄCEGO ŚWIADCZENIE E-USŁUG.

Realizacja działania to także **wspieranie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenach wiejskich** – zadanie realizowane poprzez tradycyjne promowanie lokalnych gospodarstw agroturystycznych targach promocyjnych oraz poprzez wykorzystanie coraz popularniejszego nośnika informacji -profilu Powiatu na Facebooku (aktywność promocyjna w portalach społecznościowych).

3.4. Na terenie powiatu Wieruszowskiego funkcjonują 4 grupy producentów rolnych (1 w gminie Sokolniki, 2 w gminie Galewice i 1 w gminie Bolesławiec).

W celu poprawy konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw w strategii założono, że nastąpi większa integracja środowisk biznesowych oraz budowanie sieci powiązań między przedsiębiorstwami, instytucjami kształcenia zawodowego oraz instytucjami otoczenia biznesu. W strategii przewidziano m.in.: kierunek działania **4.1. Kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców**, w ramach którego Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie na przestrzeni lat 2014-2020 zrealizował szereg działań na łączną kwotę **22 355 505,71 zł**. Były to m.in. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony stażowe i na zasiedlenie, staże (stypendia stażowe, szkolenia bezrobotnych i bony szkoleniowe). Na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji PUP w Wieruszowie pozyskała środki: Funduszu Pracy, rezerwy Ministra, środki Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz RPO WŁ na lata 2014-2020 i PFRON.

W ramach celu **4.2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP** w 2018 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie zrealizował projekty na kwotę **21 517 973,04 zł**, w tym środki przeciwdziałania skutkom pandemii w wysokości **16 436 885,84 zł**.

W ramach celu **4.3. Tworzenie miejsc pracy dla osób młodych, w sektorze obsługi osób 60+** . Powiat Wieruszowski w okresie 2018-2020 realizował projekt "Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim" ze środków EFS w ramach RPO poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne, który obejmuje m.in. usługi opiekuńcze w Dziennym Domu Pomocy, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz usługi asystenckie w miejscu zamieszkania. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Gminą Wieruszów/MGOPS Wieruszów, Gminą Lututów/MGOPS Lututów, Gminą Bolesławiec/GOPS Bolesławiec, SIKOS w Wieruszowie, TPD OM w Wieruszowie. Partnerem wiodącym, koordynującym projekt był Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie.

4.4. Tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy to również głównie działania PUP w Wieruszowie poprzez: prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne, mające na celu ułatwienie bezrobotnym powrotu na rynek pracy, aktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych. Łącznie na przestrzeni 2014-2020 na te działania wydatkowano **3 302 242,06 zł**.

W tym zakresie działania prowadziło w 2015r. PCPR poprzez realizację projektu „Integracja i Aktywność” skierowanych do 42 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wartość projektu **337 687,19 zł**, w tym dofinansowanie UE 302 239,02 zł.

Cel szczegółowy **4.5. Wspieranie inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej** .

Corocznie Powiat Wieruszowski poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Wieruszowie wspiera finansowo zajęcia Warsztatów Terapii Zajęciowej, w których uczestniczy 50 osób z niepełnosprawnością. W 2014 roku przy współdziałaniu Powiatu Wieruszowskiego i SIKOS oddano do użytkowania obiekt Zakładu Aktywności Zawodowej, zatrudniający 42 osoby. Na przebudowę budynku ZAZ Powiat Wieruszowski pozyskał środki z WFOŚiGW w Łodzi, PFRON oraz z budżetu Województwa Łódzkiego.

PCPR w Wieruszowie realizuje program „Zajęcia klubowe w WTZ” dla 15 osób z niepełnosprawnością.

Poniższa tabela prezentuje system wskaźników, raportujących postępy realizacji zadań.

Wskaźniki systemu monitorowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla Celu strategicznego I: ROZWÓJ GOSPODARCZY

Wskaźniki dla celów strategicznych	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa 2012 (*2011, **2010)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
I. Rozwój gospodarczy										
<i>Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w powiecie (podmioty o liczbie pracujących > 9)</i>	zł	GUS	34329* 39399	46033	48209	50031	52932	54272	62434	
<i>Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców</i>	os.	GUS	637,2	651,9 (2751)	661,9 (2791)	673,1 (2843)	680 (2945)	697,6 (3908)	928	
<i>Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców</i>	podm.	GUS	71	72	74	77	68	78	82	
<i>Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca</i>	zł	GUS	1013* 1074	1943	2002	3321	2290	2269	2513	
<i>Specjalizacja gospodarcza gminy wg liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON</i>	LQ (wskaźnik Florence'a)	GUS	Wartość LQ >1,5 dla sekcji O i A (administracja publiczna i rolnictwo)	Wartość LQ >1,5 dla sekcji O i A (administracja publiczna i rolnictwo)						
<i>Liczba przedsiębiorstw działających w sektorze turystyki wg PKD 2007 (sekcja I – zakwaterowanie i gastronomia)</i>	jedn. gosp.	GUS	89	84	82	80	81	82	81	
<i>Stopa bezrobocia rejestrowanego</i>	%	GUS	11,4	8,5	7,5	5,8	4,7	4,6	4,0	
<i>Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)</i>	%	GUS	70	69,9	71,7	72,1	72,2	71,4	71,9	
<i>Średnia wielkość gospodarstwa rolnego</i>	ha	GUS	6,73	Brak danych						
<i>Liczba gospodarstw ekologicznych w liczbie gospodarstw ogółem</i>	%	GUS	0	Brak danych						
<i>Liczba grup producentów rolnych</i>	szt.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	0	0	0	0	2	3	4	
<i>Liczba gospodarstw agroturystycznych</i>	ob.	UG	18	18	18	18	18	21	22	
<i>Liczba całorocznych miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1000 mieszkańców</i>	miejsce	GUS	6,29	6,63	6,49	6,21	6,14	5,92	4,77	
<i>Długość szlaków turystycznych</i>	km	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	498,6	498,6	498,6	501,1	501,1	501,1	501,1	531,00

Długość ścieżek rowerowych	km	GUS	11,2	14,7	14,7	14,7	14,8	18,9	18,9
(w tym 3,8 pod zarządem gmin)									

II. WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Określone w strategii działania rozwojowe są ukierunkowane na **podwyższenie poziomu kapitału społecznego, zmniejszanie nierówności społecznej oraz wzmocnienie solidarności międzyludzkiej**. Jednym z warunków koniecznych pozwalających podnieść jakość życia jest **zapewnienie wysokiego standardu i dostępność do usług publicznych** (przede wszystkim edukacji, a także ochrony zdrowia, kultury, sportu, turystyki, rekreacji), co wymaga podjęcia działań mających na celu poprawę bazy materialnej infrastruktury społecznej i dostosowanie jej do potrzeb powiatu. Zmniejszanie nierówności społecznych to również działania na rzecz integracji osób wykluczonych: działania zmniejszania ubóstwa ekonomicznego, szerokiego udziału osób starszych w życiu społecznym, przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, w szczególności dzieci i młodzieży. Istotną grupą działań jest wzmocnienie solidarności międzyludzkiej. Sprzyjają temu inicjatywy aktywizujące społeczności lokalne, wspieranie sektora organizacji pozarządowej oraz kształtowanie tożsamości lokalnej.

W ramach celu operacyjnego **5. Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego** zrealizowano poniższe zadania.

W ramach celu szczegółowego **5.3. Wspieranie kształcenia zawodowego związanego z rozwojem specjalizacji istotnych dla rozwoju powiatu i jego promocja wśród młodych mieszkańców powiatu** w latach 2014-2020 podjęto i realizowano szereg działań. Powiat Wieruszowski i ZSP w Wieruszowie pozyskał środki UE na realizację projektów: Praktyki europejskie dla ZSP Wieruszów, Europa szansą na rozwój zawodowy, Europejski Fachowiec. Młodzież odbywała praktyki zawodowe w Bolonii i na Malcie. Ważnym projektem dla ZSP w Wieruszowie była realizacja zadania „**Fachowiec- kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie**” realizowany przez Powiat Wieruszowski w ramach RPOWŁ na lata 2014 – 2020. Projekt umożliwił nabycie/podniesienie kompetencji zawodowych 125 uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wieruszowie zmierzające do zwiększenia ich szans na rynku pracy, m.in. poprzez realizację staży zawodowych/praktyk zawodowych u pracodawców oraz kursy, pozwalające na zdobycie dodatkowej wiedzy zwiększającej ich szanse na rynku pracy a także podniesienie kompetencji zawodowych 26 nauczycieli poprzez m.in. studia podyplomowe, kursy, szkolenia oraz podniesienie jakości nauczania w szkole poprzez m.in. wyposażenie pracowni mechatronicznej i komputerowej. Koszty kwalifikowalne 1 344 403,77 zł wkład własny 139 613, zł (dofinansowanie ze środków UE blisko 90%). Kolejne działania tu organizacja przez ZSP w Wieruszowie Dnia przedsiębiorczości, DNI OTWARTYCH.

W czasie obowiązywania ZSPW na lata 2014-2020 modernizowana była oferta edukacyjna szkół, m.in. nowy kierunek kształcenia w ZSP w Wieruszowskie technik logistyk jest odpowiedzią na oczekiwania i zapotrzebowanie pracodawców licznych firm meblarskich z terenu powiatu w zakresie transportu, spedycji i logistyki.

Ze względu na przekazanie ZSR w Lututowie Ministrowi Rolnictwa nie ujęto w tym punkcie projektów realizowanych przez powiat na rzecz szkoły.

Cel szczegółowy **5.4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego**

Działania w tym zakresie realizowane były przez różne podmioty: starostwo powiatowe i jej jednostki organizacyjne, gminy, szkoły. PCPR w Wieruszowie od 2014 realizował program „Aktywny Samorząd” w ramach którego m.in. dofinansowano osobom niepełnosprawnym zakup sprzętu elektronicznego i oprogramowania oraz projekt „Integracja i aktywność” dedykowany dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym kurs komputerowy. W ZSO w Wieruszowie unowocześniono bazę informatyczną (sieć światłowodowa, komputery do pracowni komputerowej i sal lekcyjnych) i organizowano zajęcia dodatkowe w informatyki. W ramach projektu „Fachowiec – kompleksowy program rozwoju ZSP w Wieruszowie” zakupiono sprzęt komputerowy do pracowni komputerowej na 16 stanowisk a ze środków własnych do 3 pracowni branżowych. W szkołach wprowadzono e-dzienniki i mLegitymacje. Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie zrealizowała projekt Tydzień z internetem i zajęcia komputerowe dla seniorów. W 2020 r. Powiat Wieruszowski pozyskał z programu zdalna szkoła 27 laptopów do zdalnej nauki a poprzez PCPR w Wieruszowskie 2 laptopy w ramach projektu wsparcie pieczy zastępczej. W tym okresie powiat wieruszowski uczestniczy w projekcie BUDOWA SYSTEMU INFORMACJI PRZESTRZENNEJ WSPIERAJĄCEGO ŚWIADCZENIE E-USŁUG, którego realizacja zwiększy zakres i jakość świadczenia usług na drodze elektronicznej poprzez zapewnienie organom administracji publicznej, obywatelom i przedsiębiorstwom dostępu do aktualnych informacji o nieruchomościach gromadzonych w powiatowych rejestrach publicznych.

Cel ten realizowany był również poprzez działania gmin. Aktywna tablica”. W ramach tego programu do chwili obecnej ponad 80% szkół podstawowych z terenu powiatu wieruszowskiego wyposażonych zostało w tablice interaktywne, projektory, głośniki czy interaktywne monitory dotykowe.

W celu operacyjnym 6. *Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego* jako szczególnie istotny czynnik budowania kapitału społecznego wskazuje się poczucie tożsamości lokalnej, edukacji i promocji postaw sprzyjających wspólnemu działaniu (w szczególności wśród młodzieży), zaangażowanie w życie lokalne, dbanie o lokalną przestrzeń, a także kształtowanie postaw proekologicznych. Ważnym zadaniem jest również rozwijanie sektora organizacji pozarządowych i dążenie do profesjonalizacji ich działania oraz wzrost aktywności obywatelskiej.

Zadania z zakresu celu **6.1. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych (NGO) w celu budowania partnerstwa lokalnego i integracji, rozwoju kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców** realizowało Starostwo Powiatowe w Wieruszowie, zlecając zadania w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w ramach konkursu w dziedzinach: sport, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz organizacji pozarządowych. Ze środków PFRON i Powiatu Wieruszowskiego sfinansowano działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Wieruszowie w zakresie zajęć prowadzonych na rzecz 50 osób z niepełnosprawnością, w tym aktywizacji zawodowej. PCPR w Wieruszowie dofinansował także 3 organizacjom imprezy sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne osób niepełnosprawnych. Powiat Wieruszowski pozyskał wsparcie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS i współorganizował szkolenia dla organizacji pozarządowych.

Rozwijano także partnerstwo jednostek samorządu powiatowego, gminnego oraz organizacji pozarządowych poprzez wspólną realizację od przez Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie, Gminę Wieruszów/MGOPS Wieruszów, Gminę Lututów/MGOPS Lututów, Gminę Bolesławiec/GOPS Bolesławiec, SIKOS w Wieruszowie, TPD OM w Wieruszowie wspomnianego już projektu: „Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim” oraz zawiązanie kolejnego partnerstwa 12.06.2019 r. przez w/w jednostki, z wyłączeniem Gminy Bolesławiec/GOPS Bolesławiec na rzecz utworzenia na terenie powiatu Centrum Usług Środowiskowych i złożenia projektu „Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”.

6.2. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i poczucia więzi z „małą ojczyzną”. Starostwo Powiatowe w Wieruszowie zrealizowało zadania z kalendarza imprez kulturalnych w powiecie wieruszowskim i inne wspierane z budżetu powiatu przedsięwzięcia. Szereg różnorodnych działań podjęła Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie. Największym przedsięwzięciem PBP w Wieruszowie była rekonstrukcja historyczna „Wieruszowski wrzesień 1939” jest jedną z części naszego projektu „Nieodkryte karty ludzkich historii, wydarzeń i miejsc”, którego celem jest upamiętnienie dziejów regionu wieruszowskiego i przywrócenie pamięci lokalnej poprzez odrywanie historii małych ojczyzn. W wydarzeniu udział wzięło 20 grup rekonstrukcyjnych, młodzież szkół lokalnych oraz ok. 1000 osób. Warto tu również wymienić projekt „Stary Wieruszów w żywych obrazach”. Działania Powiatowej Biblioteki Publicznej w Wieruszowie w zakresie włączania społeczności lokalnej zostały docenione i nagrodzone- za projekt „Zagadka kryminalna z Wieruszowem w tle”.

6.3 Stworzenie oferty „silver economy” (organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu przez osoby starsze, np.: wzajemna pomoc, Uniwersytety III wieku. W tym zakresie działania prowadzi PCPR w Wieruszowie i Gmina Lututów poprzez uczestnictwo seniorów z zajęciach organizowanych w Dziennym Domu Pobytu w Hucie powstałym w ramach projektu partnerskiego „Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim”. Powiat Wieruszowski wspiera również coroczną imprezę dla seniorów „Senioralia Powiatu Wieruszowskiego”.

Ważnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności powiatu i jego poziomem rozwoju cywilizacyjnego są warunki życia mieszkańców określone m.in. poprzez dostęp do podstawowych dóbr i usług publicznych: edukacyjnych, służby zdrowia, kultury i rekreacji, na czym koncentrują się zadania określone w *Cel operacyjny 7. Rozwój usług społecznych.*

Działania dla celu szczegółowego 7.1. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej

Poprawa dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych realizowane jest głównie przez **Powiatowe Centrum Medyczne** Spółka z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie. W PCM w Wieruszowie od 2016 roku realizuje **Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego** oraz Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy. PCM w Wieruszowie zakupił specjalistyczny sprzęt medyczny do oddziałów szpitala. Wykonał szereg inwestycji, modernizacji i prac remontowych, dostosowując np. ZOL do potrzeb osób niepełnosprawnych. Szpital pozyskał również dwie nowe karetki. Staraniem Powiatu Wieruszowskiego na przestrzeni 2014-2020 roku udało się zwiększyć dostępność do specjalistów w ramach bezpłatnych konsultacji i badań lekarskich m.in. w zakresie wykrywania chorób prostaty, wykrywania chorób tarczycy, wykrywania nowotworów skóry, chorób układu słuchu, Na szeroką skalę prowadzone wykonano badania profilaktyczne w ramach projektu „Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia” realizowanego przez Powiat Wieruszowski ze środków norweskich PL13. Szczegółowy opis projektu str. 26. Powiat Wieruszowski w 2020 roku w ramach ochrony i promocji zdrowia wsparł działań

dotyczące teleopieki nad osobami wymagającymi wsparcia w miejscu zamieszkania z wykorzystaniem certyfikowanych urządzeń medycznych dla 15 osób.

Usługi w zakresie tego celu świadczy również Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie, prowadząca wielospecjalistyczną diagnozę i terapię dzieci i młodzieży (logopedyczną, psychologiczną, pedagogiczną), socjoterapię, terapię rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, doradztwo zawodowe i zajęcia profilaktyczne. Poradnia zatrudnia pedagogów, logopedów, psychologów a także rehabilitanta. Do zadań poradni należy m.in. udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej lub z dysfunkcjami rozwojowymi oraz ich rodzicom.

Zadania z zakresu usług społecznych Powiat Wieruszowski realizował w 2017/2020 r. w ramach projektu "Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim" dofinansowanego w ramach RPO, który obejmuje: Usługi opiekuńcze w Dziennym Domu Pomocy (miejscowość Huta gmina Lututów), Usługa mieszkalnictwa treningowego, Usługa mieszkalnictwa wspieranego, Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, Usługi asystenckie w miejscu zamieszkania, Usługi wspierające dla opiekunów faktycznych - grupowe poradnictwo specjalistyczne.. Kolejnym przedsięwzięciem Powiatu Wieruszowskiego/PCPR w Wieruszowie w tym zakresie było złożenie w ramach konkursu RPO WŁ na lata 2014-2020 wspomnianego wcześniej partnerskiego projektu pn. Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”. Wartość projektu 6.343.196,52 zł dofinansowanie 5.391.439,19 zł. Projekt zakłada kontynuację usług realizowanych w projekcie CUS w powiecie wieruszowskim poprzez ich rozszerzenie oraz utworzenie nowych usług do tej pory nie realizowanych na terenie powiatu. W ramach projektu zaplanowano: Sąsiedzkie usługi opiekuńcze , Klub „Być Razem” , Usługi asystenckie kontynuacja i rozszerzenie usługi, .Usługi wsparcia dla dzieci z pieczy zastępczej i ich otoczenia (3 obozy terapeutyczne), Usługi opiekuńcze w Dziennym Domu Pomocy (Huta) –kontynuacja i rozszerzenie usługi, Usługi wsparcia dla dzieci z pieczy zastępczej – korepetycje, Usługa mieszkalnictwa treningowego- kontynuacja i rozszerzenie usługi, Usługa mieszkalnictwa wspieranego – kontynuacja i rozszerzenie usługi

W zakresie celu szczegółowego **7.3.Organizacja i promocja aktywnych i kreatywnych form spędzania czasu wśród młodzieży** zadania realizowane były przez podmioty dofinansowane przez Powiat Wieruszowski. Sfinansowano imprezy z kalendarza przedsięwzięć sportowych i turystycznych w Powiecie Wieruszowskim. Starostwo współorganizowało min. Powiatowe Mistrzostwa w biegu na orientację (ponad 140 uczestników), W 2016 roku Powiat Wieruszowski przekazał do szkół ponadpodstawowych sprzęt sportowy (m.in.80 rowerów) oraz sokowirówki i fantomy reanimacyjne szkołom podstawowym z terenu powiatu. Sprzęt zakupiono z ze środków pozostałych z realizacji projektu PL13. Działania w tym zakresie prowadziły także Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie organizując szereg imprez i konkursów dla dzieci i młodzieży. Duże znaczenie ma w tym zakresie działanie szkół, główni organizatorzy imprez sportowych i turystycznych: mistrzostw i zawodów sportowych, wyjazdów na targi, wycieczki rowerowe. Powiat Wieruszowski pozyskał środki z PROW na zadanie „Zagospodarowanie terenu przyległego do boiska wielofunkcyjnego na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie” (renowacja bieżni, elementy siłowni zewnętrznej, oświetlenie Led).

Kolejny kierunek działania **7.4.Wspieranie rozwoju infrastruktury służącej aktywizacji dzieci i młodzieży (np. place zabaw, inne obiekty sportowe / rekreacyjne)** zrealizowany został głównie staraniem gmin i stowarzyszeń i organizacji pozarządowych powiatu wieruszowskiego. Powiat Wieruszowski oddał do użytkowania Wieruszowską Trasę MTB długości 30 km.

Na realizację inwestycji sportowej i rekreacyjnej gminy pozyskały dofinansowanie zewnętrzne z ŁUW, PROW (poprzez LGD Między Prosną a Wartą), dzięki czemu powstały siłownie zewnętrzne, zewnętrzne strefy aktywności, place zabaw, zagospodarowano przestrzeń publiczną dla mieszkańców, modernizowano sale gimnastyczne i budynki służące jako centrum kultury.

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego II: WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ**

II. Wzmacnianie spójności społecznej				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem</i>	%	GUS	8,4	7,6	7,2	6,3	5,63	5,22	4,62	(Polska 4,6,WŁ 4,5)	
<i>Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba mieszkańców w wieku pozaprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym)</i>	os.	GUS	58,4	59,0	59,3	60,3	61,7	62,6	63,6		
<i>Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (LHDI)</i>	pkt.	Moja Polis	30,75**	<i>Brak danych</i>							
<i>Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem</i>	%	GUS/PUP	49,2	54,3	46,8	47,2	40,9	43,5	43,4	41,93	
<i>Odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem</i>	%	PUP	-	10,7	10,7	11,0	11,1	11,5	10,7	12,0	
<i>Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w tej grupie wiekowej dla obszarów wiejskich</i>	%	GUS	63,8	71,4	76,1	70,1	71,61	70,4	brak danych (66,3 , 67)		
<i>Liczba uczniów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjach</i>	os.	GUS	12,3	<i>brak danych</i>							
<i>Liczba uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych realizowanych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych</i>	os.	UG	-	2802	2785	2783	2779	średnio 68%			
<i>Odsetek ludności w wieku 15-64 lata z wyższym wykształceniem w liczbie ludności w tym wieku ogółem</i>	%	GUS	12,6	<i>Brak danych. Dane na poziomie województwa.</i>							
<i>Liczba lekarzy na 10 tys. mieszkańców (bez stomatologów, wg podstawowego miejsca pracy)</i>	os.	GUS	6,9	4,3	5	4,3	5	5,2	4,8	(26,3, 23,3) p. wieluński 17,2	
<i>Liczba uczestników imprez organizowanych przez domy kultury, ośrodki kultury, klubach, świetlice na 1 000 mieszkańców</i>	os.	GUS	659,4	827,8	758,9	784,8	453	533	633		
<i>Frekwencja w wyborach do organów JST</i>	%	GUS	52	55	-	-	-	54	-		
<i>Liczba organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców</i>	szt.	GUS	35	37	38	37	39	39	39		
<i>Udział osób oddających 1% podatku na rzecz organizacji pozarządowych w liczbie podatników ogółem</i>	%	www.ngo.pl urząd skarbowy	44,2 (5,6)	51,4 (3,1)	51,9 (3,2)	51,9					

				(organizacje powiatu)	
Suma środków przekazanych z odpisów 1% podatku organizacjom pozarządowym na danym terenie	zł	Moja Polis	82 386,01* 72 983	65 059	brak danych

III.KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Ład przestrzenny gwarantuje wysoką użyteczność przestrzeni lokalnej. Jest ważnym elementem jakości życia i oraz wyznacznikiem stanu środowiska przyrodniczego, a także niezbędnym warunkiem efektywności procesu gospodarowania. Ważnym aspektem działań na rzecz kształtowania ładu przestrzennego jest zapewnienie spójności terytorialnej, Jest to sprawnie działający system, tworzący strukturę sieciową, na który składa się lokalny system osadniczy powiązany pasmami infrastruktury głównie transportowej. Spójność przestrzenna będzie kształtowana również przez zachowujący ciągłość system przyrodniczy.

Dostępność i wysoka jakość infrastruktury transportowej, komunikacyjnej i technicznej to podstawowe czynniki warunkujące rozwój ekonomiczny i społeczny, stanowiące o atrakcyjności terenów dla inwestorów, a także zapewniające wysoką jakość obsługi mieszkańców.

Cel operacyjny 8.Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej i tworzenie ofert inwestycyjnych jest realizowany poprzez cele szczegółowe:

8.1.Stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej powiatu. W 2016 roku została przyjęta Zintegrowana Strategii Promocji Powiatu Wieruszowskiego na lata 2016-2022.

8.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w powiecie. Zadania w zakresie uprządkowania gospodarki wodno- ściekowej w powiecie realizują jako zadania własne gminy. Zadania w tym zakresie realizowały gmina Wieruszów, gmina Galewice, gmina Sokolniki, gmina Czastary, Gmina Łubnice i gmina Lututów, pozyskując na realizowane zadania dofinansowanie ze środków krajowych (WFOŚiGW) oraz ze środków europejskich.

8.4.Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu. W okresie objętym raportem na przebudowę i remont dróg , przebudowę obiektów mostowych, przebudowę i budowę chodników skrzyżowań oraz dokumentacje projektowe wydatkowano **57 545 223,82 zł** (najwięcej wydatkowano w roku 2018 była to kwota **23 mln zł**, w 2017 roku ponad **10 mln.** zł i w roku 2020 blisko **10 mln.** zł). Kwoty te obejmują również koszty przebudowy skrzyżowań, remonty przepustów oraz koszty dokumentacji projektowych itp. .W efekcie przebudowano lub wyremontowano 65,9 km dróg powiatowych, 7,18 km chodnika, 1 obiekt mostowy dł. 85m. Na inwestycje drogowe pozyskano środki zewnętrzne z budżet państwa, środki PROW, środki rezerwy ogólnej na łączna kwotę **22 359 825,59 zł**. Przy realizacji inwestycji drogowych Powiat Wieruszowski współpracował z samorządami gminnymi, pozyskując również dotacje z budżetów gmin. Łącznie zrealizowano w partnerstwie z gminami 23 zadania drogowe. Kwota dotacji udzielonych w tym czasie przez gminy wynosi **10 632 265 zł**.

8.5. Rozwój infrastruktury ICT. Firma Comnet Multimedia kontynuuje w ramach projektu „Szerokopasmowy Wieruszów – budowa sieci światłowodowej na terenie powiatu wieruszowskiego” sieć światłowodową na terenie Powiatu Wieruszowskiego. Od 2012 roku Powiat Wieruszowski współpracuje z firmą w celu zintensyfikowania procesu budowy i włączania odbiorców, mieszkańców powiatu do sieci. W latach 2014-2020 zasięgiem objęto 53 miejscowości powiatu wieruszowskiego. W 2019r. firma ComNet Multimedia, WSK 2 i DANEX nawiązały współpracę w celu zwiększenia zakresu i jakości świadczonych usług tworząc klaster.

8.6. Wspieranie rozwoju sieciowej infrastruktury w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe. W tym zakresie Powiat Wieruszowski wsparł starania mieszkańców gminy Bolesławiec i Gminy Wieruszów o umieszczenie instalacji gazowych w pasie drogowym, podczas przebudowy dróg powiatowych (Przebudowa drogi powiatowej nr 4722E w m. Mieleszyn i Przebudowa drogi powiatowej nr 4708E Wieruszów –Cieszęcín-Wyszanów”).

10.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej(np. stosowanie ekologicznych technologii w budownictwie, ekologiczne sposoby ogrzewania, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków)

Powiat Wieruszowski realizuje projekt pn. „Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej przeznaczonego na cele dydaktyczne Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie”. Założenia projektowe do tego budynku zakładają zastosowanie ekologicznych technologii w budownictwie oraz ekologiczny sposób ogrzewania- budynek pasywny. Będzie to również budynek demonstracyjny. Termin zakończenia zadania planuje się na czerwiec 2021 r.

Cyklicznie realizowano przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie w tej dziedzinie akcje : „Sprzątanie świata” i „Wysprzątamy Powiat Wieruszowski na wiosnę”. Powiat Wieruszowski przeprowadził w tym okresie dwie edycje „Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Wieruszowskiego ”Z EKOLOGIĄ NA TY” dofinansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi. Z udziałem środków WFOŚiGW w Łodzi powiat i ZSO w Wieruszowie zrealizował projekt na kwotę 30.107,38 zł „Ekologiczny Kopernik-pracownia ekologiczna w Liceum Ogólnokształcącym w Wieruszowie”.

Szereg działań w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej podjęły gminy poprzez programy edukacji dla młodzieży oraz termomodernizację obiektów użyteczności publicznej.

Sporządzenie w 2020 r. Uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych znajdujących się na terenie powiatu wieruszowskiego (dofinansowanie pozyskane z Lasów Państwowych w kwocie 109 411,24 zł, wkład własny 21 882,24 zł)

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego III.KSZTAŁTOWANIE ŁADU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**

III. Kształtowanie ładu zagospodarowania przestrzennego i ochrona środowiska przyrodniczego rok bazowy	bazowe	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Udział powierzchni powiatu objęty MPMP w powierzchni ogółem (Polska 30,8)	%	UG	12	12	12,05	12,14	12,2	12,2	12,3
							(32,5/30,8)		

Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni powiatu ogółem*	%	UG		Brak danych					
Liczba wydanych pozwoleń na budowę (budynki mieszkalne, budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne, obiekty inżynierii lądowej i wodnej)	pozw.	GUS	185	307	414	463	444	577	460
				w tym zabud. usługowa		55	46	59	
Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	ha	Starostwo urzędy gmin	-	355,07	-	-	(gmina Wieruszów, Galewice, Lututów)		
Lesistość powiatu	%	GUS	25,9	25,9	25,9	26,0	26,0	26,0	25,9
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby mieszkańców ogółem	%	GUS	90,6*	97,3	97,4	97,4	97,4	97,5	97,5
Liczba ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem	%	GUS	46,4*	54,5	55,3	55,5	55,7	56,7	57,8
Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków do liczby mieszkańców ogółem	%	GUS	58,8	63,4	61,7	62,5	62,7	63,2	64,5
				(Polska 73,5, WŁ 69,3)					
Liczba ludności korzystającej z instalacji gazowej do liczby mieszkańców ogółem	%	GUS	1,9*	2,0	2,1	2,3	2,5	2,8	3,3
Udział dróg powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg	%	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	9,29	9,34	9,6	8,4	8,4	8,4	8,4
Udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg	%	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	57,5	55,8	52,48	48,99	47,55	47,99	45,86
Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) ogółem	%	GUS	93,6	62	82,4	77,7	77,4	75,7	30,9
				*zmiana metodologii					
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (pyłowe i gazowe)	t/r	GUS	106730 (215 i 106505)	135721	149368	165305	123389	131700	118422
				(141,135580)	(123,149245)	(155,165120)	(186,123203)	(165,131535)	(110,118312)
Ilość energii wytwarzanej w powiecie pochodzącej ze źródeł odnawialnych	MWh	-	-	-	-	-	-	-	-

IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JST

Sprawne działanie lokalnej administracji samorządowej opartej na nowoczesnych metodach zarządzania ukierunkowanych na poprawę jakości obsługi administracyjnej mieszkańców i podmiotów gospodarczych z wykorzystaniem technologii informatycznych to cel o charakterze strategicznego uwarunkowania wewnętrznego.

W ramach celu operacyjnego **12. Wspieranie rozwoju przyjaznej administracji publicznej** zadania realizowano poprzez następujące **cele szczegółowe (kierunki działań)**:

W ramach celu **12.1. *Rozwój usług z zakresu e-administracji*** Powiat Wieruszowski wraz z 14 powiatami woj. łódzkiego utworzył Związek Powiatów Województwa Łódzkiego w celu realizacji projektu pn „Budowa systemu informacji przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego”. W ramach projektu realizowane są prace polegające na przekształceniu zasobów geodezyjnych i kartograficznych z postaci analogowej do cyfrowej, utworzone zostaną bazy danych, łącznie z metadanymi, a wynikiem tych prac będą wdrożone e-usługi. Z efektów realizacji projektu, korzystać będą obywatele, administracja publiczna, przedsiębiorcy, instytucje itd. Bazy danych dostarczą wiarygodnych informacji dla wspomaganie realizacji ich własnych zadań oraz podejmowania właściwych decyzji. W ramach osiągniętych korzyści jakie uzyskają interesariusze e-usług należy wymienić uzyskanie oszczędności czasowych i kosztowych, związanych z wyeliminowaniem konieczności osobistego załatwiania spraw urzędowych w urzędzie, uproszczone procedury administracyjne, szybka i bezproblemowa realizacja spraw urzędowych. Projekt będzie miał szczególne znaczenie dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza tych mających problemy z poruszaniem się. realizacja zwiększy zakres i jakość świadczenia usług na drodze elektronicznej poprzez zapewnienie organom administracji publicznej, obywatelom i przedsiębiorstwom dostępu do aktualnych informacji o nieruchomościach gromadzonych w powiatowych rejestrach publicznych. Budżet powiatu wieruszowskiego w ramach projektu realizowanego w latach 2018-2023 wynosi łącznie 9 083 110,82 zł, w tym : dofinansowanie RPO WŁ 6 270 718,47 a wkład własny 2 812 392,47 zł. W 2020r. poniesiono koszt brutto 85 546,11 zł w tym dofinansowanie 58 795,94 zł, wkład własny 26 750,17 zł. Z każdym kolejnym rokiem przybywa usług udostępnianych w ramach projektu. W roku 2020 było **9816** wejść na Geoportal powiatu wieruszowskiego (w 2019 roku 6971 wejść). W 2020 roku z danych BDSOG skorzystało 1785 osób, a z danych EGIB 9556 osób. Powiat Wieruszowski w 2019 r. podpisał z PFRON porozumienie dotyczące korzystania z Systemu Obsługi Wsparcia (SOW) finansowanego ze środków PFRON. W/w system umożliwia osobom z niepełnosprawnością składanie wniosków dofinansowanych ze środków PFRON elektronicznie „bez wychodzenia z domu”. W związku z powyższym PCPR w Wieruszowie w 2019 r. przyjmował wnioski w ramach programu „Aktywny samorząd” Moduł II w systemie SOW. W kolejnych latach planuje się rozszerzenie usługi poprzez uruchomienie możliwości składania wniosków elektronicznie w ramach Modułu I programu „Aktywny samorząd” oraz pozostałych zadań dofinansowanych ze środków PFRON przekazywanych powiatom wg algorytmu.

W ramach celu **12.2. *Usuwanie barier architektonicznych we współpracy z grupami osób niepełnosprawnych*** PCPR w Wieruszowie realizował zadanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych (np. podnośniki). Poprzez wykorzystanie środków w ramach Programu „Aktywny Samorząd” likwidował inne bariery, na które napotykają osoby z niepełnosprawnością tj. wspomógł w zakresie Modułu I Programu z niepełnosprawnością (dofinansowanie do: oprzyrządowania do posiadanego samochodu, zakupu protez kończyny, utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym, zakupu wózka inwalidzkiego, zakupu skuterów, zakupu oprzyrządowania

elektrycznego do wózka ręcznego, zakupu sprzętu elektronicznego (komputery), opłaty za pobyt dziecka osoby z niepełnosprawnością w przedszkolu) oraz w zakresie Modułu II 10 osób z niepełnosprawnością otrzymało dofinansowanie do nauki. Powiat Wieruszowski pozyskał w 2017r. środki na montaż dźwigu osobowego w budynku przy ul. Waryńskiego 14. Korzystając z dofinansowania ze środków PFRN powiat zakupił samochody do przewozu osób niepełnosprawnych dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Chróscinie, Domu Pomocy Społecznej w Chróscinie, Środowiskowego Domu Samopomocy w Osieku.

Działania podejmowane przez starostwo w zakresie **12.3. Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców** to m.in.: utworzenie bazy GESUT dla Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami. Starostwo Powiatowe w Wieruszowie przeprowadziło modernizację ewidencji gruntów i budynków dla 15 obrębów w gminie Lututów, Galewice, Sokolniki na łączną kwotę 779 412,72 zł. Aktualizacja aplikacji: „Pojazd”, „Kierowca”, i „Portal Starosty” – wprowadzenie zmian w tych aplikacjach- dostosowanie do systemu CEPIK 2,0 (wydział komunikacji). Realizacja projektu „Budowa systemu informacji przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego, o którym mowa wyżej, to zwiększenie stopnia cyfryzacji powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz poprawa jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz interesantów korzystających z danych gromadzonych w bazach. Możliwość pozyskania informacji bezpośrednio przez portal internetowy jest szczególnie ważny w czasie ograniczeń wynikających z pandemii. Starostwo Powiatowe w Wieruszowie sukcesywnie unowocześnia bazę sprzętu elektronicznego, zainstalowanie terminali płatniczych starostwa i jednostek w ramach projektu Polska Bezgotówkowa.

13. Koordynacja działań na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych

Powiat Wieruszowski wspólnie z gminami i podmiotami gminnymi oraz organizacjami NGOS współpracowali przy realizacji dwóch projektów z zakresu usług społecznych (Centrum Usług Społecznych i Centrum Usług Środowiskowych). Najwięcej projektów partnerskich z udziałem gmin zrealizowano w zakresie przedsięwzięć drogowych dofinansowanych ze środków krajowych i ze środków PROW. Ważnym przedsięwzięciem partnerskim dofinansowanym ze środków RPO WŁ jest projekt geodezyjny.

13.3. Stworzenie struktur i procedur współpracy z zespołem monitorowania strategii.

Zarządzeniem Nr 9/15 Starosty Wieruszowskiego z dnia 9 marca 2015r. powołano zespół zadaniowy do spraw monitorowania Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 określając jej skład i zadania.

14. Opracowanie zintegrowanej strategii promocji Powiatu Wieruszowskiego. Dokument strategii przyjęto uchwałą Nr XXVII/13/2016 z dnia 29.12.2016 r.

Wskaźniki systemu monitorowania zintegrowanej strategii rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014 – 2020 dla **Celu strategicznego IV: PODNOSZENIE SPRAWNOŚCI INSTYTUCJONALNEJ ZARZĄDZANIA W JS**

2014 2015 2016 2017 2018 2019

Liczba przeszkolonych pracowników samorządowych	os.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	158	162	159	153	151
Liczba mieszkańców powiatu korzystająca z elektronicznego systemu zarządzania dokumentami	os.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	1	1	0	0	0
Liczba projektów realizowanych we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	szt.	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	11	11	10	9	6
Środki finansowe pozyskane ze zewnętrznych źródeł (dotacje i subwencje krajowe, EFRR, EFS, EOG, itp.)	zł	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin	-	1.165.084,94	1.697.986,80	12.622.559,97		
				1.460.067,98	2 259 458,57	978.120.24		
Środki unijne na 1 mieszkańca (środki gmin i powiatu z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca)	zł	Starostwo Powiatowe, urzędy gmin GUS	21,6	3,6	35,6	12,8	19,9	11,7
						(Woj. łódzkie 6,2 ;Polska 23,2)		
Wskaźnik „Przyjazny samorząd”	pkt.	Moja Polis	1,89**	Brak danych			Brak danych	
Wskaźnik „Przyjazny samorząd” – wymiar „partnerstwo”	pkt.	Moja Polis	1,3**	Brak danych			Brak danych	

4. Oddziaływanie realizacji strategii na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu poprzez badanie wybranych wskaźników osiąganych przez Powiat Wieruszowski na tle województwa i kraju.

Do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu Wieruszowskiego zastosowano analizę wskaźnikową – porównanie wskaźników statystycznych dla Powiatu Wieruszowskiego, województwa łódzkiego i kraju. Wskaźniki przedstawia poniższa tabela.

Powiat Wieruszowski na tle województwa łódzkiego i kraju- porównanie wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego

WYBRANE WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE	2013 powiat	2014 powiat	2015 powiat	2016 powiat	2017 powiat	2018 powiat	2019 powiat	2019 woj. łódzkie	2019 Polska
Potencjał gospodarczy									
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	1446	1943	2002	3321	2288	2269	2513	4803	5207
Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie ewidencji gospodarczej REGON na 10 tys. mieszkańców	830	838	847	861	868	884	928	1036	1175

Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	71	72	74	77	68	78	82	87	99
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	70,2	69,9	71,70	72,1	72,2	71,4	71,9	92,4	100
Dochody powiatu ogółem na 1 mieszkańca	932,34	904,91	916,62	994	1090,6	1263,13	1 107,24	1027,9	1189,3
Udział wydatków inwestycyjnych z budżetu powiatu w wydatkach ogółem	11,9	11,6	9,7	10,9	13,8	20,3	20,3	16,3	Dane Niekomp.
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	10,9	8,5	7,6	5,8	4,7	4,6	4,0	5,4	5,2
Potencjał demograficzny i rynek pracy									
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - wskaźnik obciążenia demograficznego określa proces starzenia się ludności	58,6	59,0	59,3	60,3	61,7	62,6	63,6	70,2	66,7
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-0,3	-0,8	-0,8	+0,02	-0,6	-0,7	-3,6	-0,91
Saldo migracji ogółem	-17	-31	-39 -0,9 na 1000 mieszkań- ców	+16 0,4 na 1000 miesz..	+1 0,2 na 1000 miesz.	-6	-53 -1,23	-2824 -1,15	x
Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż rok ogółem w % bezrobotnych ogółem	37,6	38,8	29,8	34,96	30,6	31,5	29,9	40,3	38
Potencjał społeczno-techniczny									
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby mieszkańców ogółem	90,6	97,3	97,4	97,4	97,4	97,5	97,5	94,3	92,2
Liczba mieszkańców korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem	47,2	54,5	55,3	55,5	55,7	56,7	57,8	64,3	71,2
Odsetek dzieci 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	77,1	83,5	88,6	84,00	84,1	85,2	86,7	88,4	87,5
Liczba organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys.	37	37	38	39	39	39	39	35	38

mieszkańców									
Udział procentowy długości przebudowanych dróg powiatowych do długości dróg ogółem tylko powiat	2,89	6,04	0,9	4,1	7,0	1,13	1,8	-	-
Lekarze ogółem na 10 000 mieszkańców	75 (17,7)	79 18,7	86 (20,4)	85 (20,1)	87 (21)	83 (19,7)	74 (17,6)		x
lekarze dentyści na 10 000 mieszkańców			4 (0,95)	4 (0,95)	7 (1,65)	4 (0,95)	6 (1,43)		

*bez miast na prawach powiatu

Ocenę wskaźników w zakresie **Potencjału gospodarczego** rozpoczęto od analizy *nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca*, określających aktywność inwestycyjną przedsiębiorców. Nakłady inwestycyjne w istotny sposób wpływają na długofalowy rozwój gospodarki. Zestawienie ze wskaźnikami dla woj. łódzkiego i kraju nie wypada dla powiatu wierszowskiego korzystnie. W rankingu dla woj. łódzkiego powiat zajmuje 19 miejsce. W dalszej kolejności analizie poddano wskaźniki potencjału gospodarczego mierzone: *liczbą podmiotów zarejestrowanych w systemie ewidencji podmiotów gospodarczych REGON na 10 tys. mieszkańców* (wskazujący poziom przedsiębiorczości) i *liczbą jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców*. Tempo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości w 2019 roku jest nieco niższe od średniego tempa wzrostu dla całego województwa. W rankingu wojewódzkim powiat wierszowski zajmuje podobnie 10 miejsce (11 pozycja w 2018r.). Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów gospodarczych w 2019 roku najwięcej w powiecie wierszowskim było podmiotów zatrudniających 0-9 osób 3728; 157 podmiotów zatrudniało 10-49 osób; 17 podmiotów od 50-249 osób a 6 podmiotów zatrudniało powyżej 249 osób. W porównaniu z rokiem 2018 wzrosła liczba podmiotów zatrudniających do 9 osób (172 podmioty), o 6 zwiększyła się liczba podmiotów zatrudniających 10-49 osób, ubyły 3 podmioty zatrudniające 50-249 osób, bez zmian liczba podmiotów zatrudniających powyżej 249 osób. Strukturę i dynamikę zmian w rejestrze podmiotów gospodarczych obrazuje poniższa tabela.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg wybranych sekcji

powiaty	Rolnictwo i leśnictwo A	Przemysł B,C,D,E	Budownictwo F	Handel, naprawy, transport G,H,I,J	Usługi rynkowe K,L	Usługi nierynkowe pozostałe M,N,O,P,R,S,T	Razem
2011	115	493	431	1085	96	1124	3344
2018	88	611	560	1412	105	957	3733

2019 wierszowski	89	656	605	1435	105	1018	3908
2011	275	1039	1046	3303	433	2416	8512
2018	227	1011	1405	3228	547	2957	9375
2019 sieradzki	230	1013	3251	3251	558	3088	9656
2011	225	689	790	2695	274	1661	6334
2018	121	785	948	2681	272	2009	6816
2019 wieluński	121	815	1038	2663	286	2063	6986

Dochody powiatu per capita dla powiatu wierszowskiego w 2019 roku wyniosły 1 107,24 zł i są niższe od średniej dla woj. łódzkiego 1 127,93 zł i średniej krajowej 1 189,34 zł. Wydatki ogółem budżetu powiatu wierszowskiego w 2018 roku przeciętnie na 1 mieszkańca wyniosły 1 044,02 zł i są niższe od wydatków z 2018r. (1 411,76 zł) i kwalifikują powiat na 13 miejscu w województwie. Przeciętne wydatki ogółem budżetu powiatów na 1 mieszkańca w woj. łódzkim to 1114,75 zł a średnia krajowa 1148,06 zł. Za 2019 rok udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu powiatu wyniosły 20,3 %. Środki w dochodach budżetu powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych za 2019 rok plasują powiat wierszowskim na 12 miejscu w województwie (w roku 2018 powiat plasował się na miejscu 3). Ocena wskaźników w zakresie **Potencjału demograficznego rynku pracy** .

1) analizy **wskaźnika obciążenia demograficznego**, określającego proces starzenia się ludności. W Powiecie Wierszowskim w 2019 roku wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 63,6 i tak jak w całym kraju i województwie z roku na rok jest coraz wyższy. Jest jednak niższy od średniej krajowej (66,7) i znacznie niższy niż dla woj. łódzkiego (70,2). Niestety również w powiecie wierszowskim obserwujemy wyraźny proces starzenia się społeczeństwa.

2) Bezrobocie rejestrowane w powiecie wierszowskim wynosiło w 2019 roku 4,0%. Jest to znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski. W regionie najniższą od kilku lat stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowuje się nadal w powiecie rawskim i skierniewickim. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego sytuuje powiat na 3 miejscu w województwie i jest zdecydowanie niższy od dla średniej dla kraju. Świadczy to o skuteczności działań podejmowanych w kierunku aktywizacji zawodowej i wykluczeniu społecznemu przez PUP w Wieruszowie oraz o skuteczności w pozyskiwaniu i wykorzystaniu środków krajowych i programów UE.

3) Powiat wierszowski w całym okresie obowiązywania strategii cechował jeden z najniższych w województwie **poziomów wynagrodzeń mieszkańców**. W 2019 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wierszowskim jest nadal niskie. Wynosiło 3 727,74 zł, co odpowiada 71,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce i jest najniższe w województwie łódzkim.

4) **Przyrost naturalny na 1000 ludności dla powiatu wieruszowskiego** w 2019r. wynosi -0,7. W ciągu okresu objętego raportem był nieznacznie lepszy niż średnia dla kraju i znacznie wyższy niż średnia dla województwa łódzkiego. Na przestrzeni lat, podobnie jak dla całego kraju również w powiecie wieruszowskim można zaobserwować niekorzystne zjawiska demograficzne. W liczbach bezwzględnych przyrost naturalny dla powiatu wieruszowskiego wynosi za 2019r. -31. Biorąc pod poszczególne gminy dodatni przyrost naturalny w 2019r. odnotowano w gminie Wieruszów (+21) i gminie Czastary (+5).

Przyrost naturalny w gminach (dane w liczbach bezwzględnych)

Lp.	Nazwa jst	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Gmina Bolesławiec	-21	-10	-26	-3	-19	-11
2.	Gmina Czastary	-9	+8	-8	-19	+1	+5
3.	Gmina Galewice	+5	-7	+2	-4	+12	-18
4.	Gmina Lututów	-9	-2	-5	-1	-9	-1
5.	Gmina Łubnice	-4	-12	-2	+13	-17	-7
6.	Gmina Sokolniki	+1	-8	-5	+19	+4	-20
7.	Gmina Wieruszów	+23	-2	+12	+2	+2	+21
Powiat Wieruszowski		-14	-33	-32	+1	-26	-31

5) **Saldo migracji ogółem** dla Powiatu Wieruszowskiego za 2019 rok jest ujemne i wynosi -53, w porównaniu z poprzednimi latami uległo znacznemu obniżeniu. W 2019 roku dodatnie saldo migracji odnotowano jedynie w gminie Czastary +15 i gminie Sokolniki +12. Wskaźnik **Saldo migracji ogółem na 1000 ludności** kształtuje się w powiecie wieruszowskim na poziomie -1,23, przy średniej dla województwa -1,15. Saldo migracji klasyfikuje Powiat Wieruszowski na 9 miejscu w woj. łódzkim (w 2018 roku 8 pozycja).

Saldo migracji w gminach ogółem

Lp.	Nazwa jst	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Gmina Bolesławiec	+16	+7	-5	+42	+16	-6
2.	Gmina Czastary	-9	-5	+13	-7	-1	+15
3.	Gmina Galewice	+4	-7	-4	-36	+8	-15
4.	Gmina Lututów	+5	-18	-6	-9	+1	-18
5.	Gmina Łubnice	-2	+4	-2	-3	-33	-28

6.	Gmina Sokolniki	-19	+10	+38	+21	+49	+12
7.	Gmina Wieruszów	-26	-2	+12	-7	-46	-13
Powiat Wieruszowski		-31	-39	+16	+1	-6	-53

zagraniczne -7, wewn.-46

6) Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów za rok 2019 dla powiatu wynosi 0,93 i jest znacznie wyższy od współczynnika dla województwa 0,71 oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla kraju (0,92).

Następnie analizie poddano wskaźniki w zakresie **potencjału społeczno-technicznego**.

Powiat Wieruszowski nadal charakteryzuje relatywnie wysoki odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej. Wskaźnik liczby ludności w powiecie wieruszowskim korzystającej z sieci wodociągowej w % ogółu ludności wyniósł w 2019 roku 97,5. Od 2014 roku odsetek ludności powiatu wieruszowskiego korzystający z instalacji wodociągowej (97,5%) jest najwyższy w woj. łódzkim i przewyższa średnią krajową. W gminie Galewice i gminie Lututów z instalacji wodociągowej korzysta 99,9% ludności (obie gminy na 1 miejscu w województwie łódzkim). **Liczba mieszkańców korzystającej z instalacji kanalizacyjnej do liczby mieszkańców ogółem** od roku 2012 systematycznie zwiększa się, jednak w dalszym ciągu jest niższa od średniej dla województwa (nadal 11 miejsce) i kraju. Najwięcej mieszkańców korzysta z instalacji kanalizacyjnej w gminie Bolesławiec (96,6), Wieruszów (78,2), gminie Łubnice (75,6).

Pozytywnie oceniono również aktywność społeczną mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego mierzoną **liczbą organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. Mieszkańców**. Korzystnym zjawiskiem jest w dalszym ciągu różnorodność stowarzyszeń i grup działania, stanowiących istotę aktywności w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

5. Podsumowanie i wnioski.

Monitoring jest procesem obserwacji, mającym na celu zapewnienie informacji na temat słuszności podejmowanych działań. W raporcie dokonano zatem przeglądu zadań wykonanych w latach 2014-2020. Monitoringiem objęte zostały sfera życia społecznego, gospodarczego oraz środowisko oraz sprawność instytucjonalna zarządzania jst, ujęte w 4 celach strategicznych.

Wykonanie większości zadań uzależnione jest od możliwości pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.

Przeprowadzony monitoring ZSR PW na lata 2014-2020 pozwolił przeanalizować zamiany we wszystkich sferach funkcjonowania powiatu i stwierdzić skuteczność i efektywność procesu wdrożeniowego, a także skuteczność pozyskiwania środków zna realizację poszczególnych zadań. Stopień zaawansowania realizacji zadań strategii w poszczególnych sferach przedstawia tabela Zbiorczej informacji z realizacji zadań w ramach Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w omawianym okresie zrealizowano wiele zadań, które przyczynią się do zaspokojenia potrzeb mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Największy nacisk położono na działania w sferze życia społecznego i gospodarczego oraz sprawność funkcjonalną starostwa.

Ważnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności powiatu i jego poziomu rozwoju cywilizacyjnego są warunki życia mieszkańców określone m.in. poprzez dostęp do podstawowych dóbr i usług publicznych: edukacyjnych, służby zdrowia, kultury i rekreacji, na czym koncentrują się zadania określone w *Cel operacyjny 7. Rozwój usług społecznych*.

Działania dla celu szczegółowego 7.1. **Poprawa dostępności specjalistycznych usług opieki zdrowotnej** realizował Powiat Wieruszowski w ramach projektu **Kompleksowy program zmniejszania zachorowalności na choroby związane ze stylem życia**, na który pozyskano środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014 85% i MZ w wysokości 15% kosztów kwalifikowanych. Realizacja projektu 2015-2017 rok. Wartość projektu **1 887 201** w tym wydatki niekwalifikowalne 1 884,48 zł. W ramach programu badań profilaktycznych wykonano:

- 1961 badań profilaktycznych dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w wieku 45-70 lat (były to badania: lipidogram, glukoza, TSH, kwas moczowy, kreatynina), 939 badań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w wieku 7-20 lat (każde badanie obejmowało: lipidogram, glukoza, TSH)
- 400 badań EKG serca osób dorosłych w wieku 45-70 lat, 100 badań EKG serca dzieci i młodzieży w wieku 7-20 lat
- 50 badań Echo serca dla dorosłych, 10 badań Echo serca dzieci i młodzieży
- 1265 konsultacji internistycznych wyników badań, 885 konsultacji pediatrycznych wyników badań
- 136 konsultacji kardiologicznych osób dorosłych, 14 konsultacji kardiologicznych dzieci i młodzieży
- 100 badań USG doppler (USG tętnic szyjnych) i 16 prób wysiłkowych.

W ramach programu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia zrealizowano 11 pikników zdrowotnych, 10 punktów medycznych, warsztaty w szkołach z zakresu zdrowego odżywiania, w których uczestniczyły 554 dzieci a także warsztaty w szkołach dotyczące prawidłowego udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w których udział wzięło 708 uczniów i uczennic ze szkół powiatu wieruszowskiego. W warsztatach dla dorosłych z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wykrywania chorób naczyń krwionośnych mózgu i chorób serca uczestniczyło 179 osób, głównie nauczycieli i personelu medycznego. Na piknikach i w punktach medycznych z porad dietetyków i badania składu ciała skorzystało 1734 mieszkańców. W punktach medycznych i na pikniku 19.czerwca 2016 roku z badań: ciśnienia krwi, cholesterolu całkowitego i glukozy skorzystało łącznie 1007 osób. Udzielono 324 porady w „białym miasteczku” na pikniku zdrowotnym. Z zajęć zumbi w ramach rozdawanych na piknikach zdrowotnych karnetów skorzystało 170 osób. Łącznie na wszystkich imprezach projektowych rozdano 900 zestawów kijków do nordic walkingu. W darmowych zajęciach sportowych (zumba, frog jumping, nordic walking, sztuki walki, tae-bo, zajęcia na boisku sportowym, fitness i aerobik) korzystało wielu mieszkańców powiatu wieruszowskiego. W ramach projektu wykonano film promujący powiat i zdrowy styl życia. W szkołach ponadgimnazjalnych powiatu wieruszowskiego zorganizowano akcję „Antytytoniowi” wraz z konkursem z cennymi nagrodami.

Poprawa dostępności specjalistycznych usług zdrowotnych realizowane jest głównie przez **Powiatowe Centrum Medyczne** Spółka z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie. Oprócz świadczeń na oddziałach i poradniach specjalistycznych szpital realizował Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego oraz Program .W okresie obowiązywania strategii rozwoju powiatu wieruszowskiego PCM w Wieruszowie

zaangażował w remonty budynków i zakup sprzętu medycznego do oddziałów szpitala m.in. karetki, ultrasonograf, kardiologograf, aparat do terapii, fizjoterapii.

W celu poprawy dostępności do specjalistycznych usług medycznych w okresie objętym raportem Starostwo Powiatowe w Wieruszowie we współpracy z PCM ze środków własnych budżetu powiatu zorganizowało dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego: Badania profilaktyczne chorób prostaty, badania profilaktyczne chorób tarczycy, badania profilaktyczne chorób skóry, dermatologiczne, badania urologiczne, badania laryngologiczne a także konsultacje w zakresie wykrywania chorób tarczycy, chorób prostaty, wykrywania nowotworów skóry, wykrywania chorób układu słuchu.

Realizowane były zadania mające na celu podniesienie jakości życia mieszkańców. PCM sukcesywnie wyposażane jest w urządzenia, aparaty, sprzęt, oraz zwiększa się dostępność i zakres świadczonych usług. Oprócz świadczeń na oddziałach i poradniach specjalistycznych szpital realizował Program Badań Przesiewowych Raka Jelita Grubego. W tym miejscu należy podkreślić działania PCPR w Wieruszowie w zakresie usług społecznych. Od 2017 roku realizuje projekt pn. „**Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim**” w partnerstwie z Gminą Wieruszów/MGOPS Wieruszów, Gminą Bolesławiec/GOPS Bolesławiec, Gminą Lututów/MGOPS Lututów, TPD Oddział Miejski w Wieruszowie i SIKOS w Wieruszowie. Całkowita wartość projektu 4.447.915,66 zł, dofinansowanie ze środków RPO WŁ na lata 2014-2020 w kwocie 3.101.112,69 zł. Cel operacyjny 7. Rozwój usług społecznych. Zaplanowano rozwój w/w usług oraz uruchomienie nowych poprzez kolejny projekt z dofinansowaniem zewnętrznym **Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”**. Wartość projektu 6.343.196,52 zł dofinansowanie z PRO WŁ 5.391.439,19zł. Ten projekt również realizowany jest przez Powiat Wieruszowski/PCPR w Wieruszowie przy udziale partnerów Gminy Wieruszów/MGOPS Wieruszów, Gminy Lututów/MGOPS Lututów, TPD Oddział Miejski w Wieruszowie i SI „Klub Otwartych Serc”.

Największy wkład środków finansowych odnotowano w działaniach na rzecz realizacji zapisów strategii zmierzających do polepszenia stanu infrastruktury drogowej **8.4. Poprawa stanu infrastruktury drogowej wewnątrz powiatu**. W okresie objętym raportem na przebudowę i remont dróg, przebudowę obiektów mostowych, przebudowę i budowę chodników skrzyżowań oraz dokumentacje projektowe wydatkowano **57 545 223,82 zł** (najwięcej wydatkowano w roku 2018 była to kwota **23 mln zł**, w 2017 roku ponad **10 mln**. zł i w roku 2020 blisko **10 mln**. zł). Kwoty te obejmują również koszty przebudowy skrzyżowań, remonty przepustów oraz koszty dokumentacji projektowych itp. .W efekcie przebudowano lub wyremontowano 65,9 km dróg powiatowych, 7,18 km chodnika, 1 obiekt mostowy dł. 85m. Na inwestycje drogowe pozyskano środki zewnętrzne z budżet państwa, środki PROW, środki rezerwy ogólnej na łączną kwotę **22 359 825,59 zł**. Przy realizacji inwestycji drogowych Powiat Wieruszowski współpracował z samorządami gminnymi, pozyskując również dotacje z budżetów gmin. Łącznie zrealizowano w partnerstwie z gminami 23 zadania drogowe. Kwota dotacji udzielonych w tym czasie przez gminy wynosi **10 632 265 zł**.

Z analizy wykonanych zadań wynika, że w latach 2014-2020 podjęto również szereg działań skierowanych na kreowanie **postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, tworzenie miejsc pracy dla osób z grup wykluczonych z rynku pracy i wzmocnienie konkurencyjności MŚP**. W tym zakresie Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie zrealizował projekty rynku pracy na łączną kwotę

47 175 711,81 zł. Powiatowy Urząd Pracy rokrocznie realizuje projekty rynku pracy z dofinansowaniem zewnętrznym m.in. PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, RPO WŁ na lata 2014-2020. W ramach wszystkich posiadanych środków na aktywizację zawodową zaktywizowano (udzielono wsparcia) osobom bezrobotnym i osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu.

Od 2017 roku Powiat Wieruszowski realizuje projekt pn. „Budowa systemu informacji przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego”, wpisującego się w cel szczegółowy **12.3 . Poprawienie obiegu informacji i usprawnienie procedur stosowanych w obsłudze mieszkańców**. Celem realizacji projektu jest zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości i stopnia wykorzystania usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną poprzez wdrożenie systemów informacji przestrzennej realizowane przez zrzeszone powiaty: bełchatowski, brzeziński, kutnowski, łaski, łęczycki, łódzki wschodni, opoczyński, pabianicki, piotrkowski, poddębicki, radomszczański, rawski, wieruszowski i zgierski, tworzące Związek Powiatów Województwa Łódzkiego.

Osiągnięcie pożądanego celu w szczególności w zadaniach 1.1, 1.3, 1.4 i 1.5 w celu operacyjnym **1.Wspieranie innowacyjności i rozwoju specjalizacji gospodarczych** oraz w zadaniach w celu **9. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)** wymaga opracowania dodatkowych programów i dokonania wielu analiz. Realizacja tego typu zadań wymaga długofalowego działania państwa i jst. Wymaga również wsparcia ze środków zewnętrznych i jasnych przepisów prawa. Niektóre inicjatywy gmin w tym zakresie nie uzyskały akceptacji ze strony mieszkańców. Niemniej ważna w tym przypadku jest edukacja ekologiczna mieszkańców i podniesienie ich świadomości o celowości i korzyściach energii pozyskanej ze źródeł OZE również w gospodarstwach domowych i w tym zakresie zostały podjęte inicjatywy ze strony powiatu i gmin. W 2020 r. instalacje OZE zostały zainstalowane na budynku PCM w Wieruszowie oraz niektórych gminnych budynkach użyteczności publicznej i budynkach oczyszczalni ścieków itp.

W latach 2017-2020 poniesiono wydatki w kwocie **6 787 096,32 zł** na zadanie „**Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej przeznaczonego na cele dydaktyczne Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie i Poradni Psychologiczno– Pedagogicznej w Wieruszowie**”. W tym czasie pozyskano dofinansowanie zadania środki z UE w kwocie **4 066 020,34 zł** oraz środki przeciwdziałania COVID-19 w kwocie **966 518,47 zł**. Zadanie będzie realizowane jeszcze w 2021 roku.

Na koniec warto podkreślić, że docenione zostały wyniki osiągnięte przez powiat. W latach 2016-18 powiat wieruszowski wydał na inwestycje 313 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu. To najlepszy wynik w województwie łódzkim i 16 miejsce w kraju. Tak wysokie notowania w rankingu „Wspólnoty” powiat wieruszowski zawdzięcza przede wszystkim znacznym (jak na swoje skromne możliwości budżetowe) inwestycjom w infrastrukturę drogową.

Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem (obejmuje wyłącznie dane dla powiatów GUS)

Lp		2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Polska	12,9	13,1	13,2	15,2	17,7	14,9
2.	Województwo łódzkie	11,0	10,8	12,1	14,8	15,1	12,1

3.	Powiat sieradzki	12	9,3	16,0	14,3	14,7	15,1
4.	Powiat wieluński	9,8	12,2	14,2	15,6	16,9	19,1
5.	Powiat wieruszowski	10,8	13,4	13,7	26,5	43,8	17,6
6.	Powiat kępiński	17,1	16,0	21,2	25,0	25,7	20,2
7.	Powiat ostrzeszowski	5,8	3,3	4,1	5,5	6,0	5,9

Nie byłyby one jednak możliwe, gdyby nie współpraca z gminami oraz wysoka skuteczność władz w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Dotacje gmin do zadań realizowanych przez powiat dotyczyły przede wszystkim zadań drogowych. (patrz strona 30). Wydatki finansowane ze środków unijnych w latach 2004-2014, w kwocie 475,89 zł per capita plasowały powiat wieruszowski na 118 miejscu wśród wszystkich powiatów (bez miast na prawach powiatu). Natomiast za okres 2014-2019 wydatki te wyniosły 263,31 zł per capita, co dało powiatowi wieruszowskiemu 151 miejsce na 314 powiatów (1 m-sce powiat przasnyski 1893,30 zł na mieszkańca, ostatnie 314 miejsce powiat sochaczewski 14,74 zł na mieszkańca). W województwie łódzkim powiat wieruszowski plasuje się na wysokim 7 miejscu.

WYDATKI ZE ŚRODKÓW UE NA 1 MIESZKAŃCA (ranking wspólnoty)

Lp	Powiat	2004-2014		2014-2019	
		Kwota per capita	pozycja w rankingu	Kwota per capita	pozycja w rankingu
	powiat wieruszowski	475,89 zł	118	263,31 zł	151
	powiat wieluński	787,95 zł	37	189,32 zł	212
	powiat sieradzki	397,16 zł	148	182,66 zł	219
	powiat ostrzeszowski	360,02 zł	173	199,70 zł	203
	powiat kluczborski	323,84 zł	196	443,80 zł	43
	Powiat kępiński	436,92 zł	133	384,46 zł	64

Powiat Wieruszowski otrzymał Symbol Polskiej Samorządności 2019 za podjęcie działań w zakresie budownictwa ekologicznego- zadanie pn. „Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej przeznaczonego na cele dydaktyczne Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie” oraz politykę względem osób niepełnosprawnych. Doceniona została współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi i samorządami gminnymi w powiecie, dzięki której powstała sieć wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami (ZAZ, ŚDS, DPS).

Powiat Wieruszowski otrzymał także wyróżnienie w konkursie „Piękne, bo łódzkie” za najciekawszy materiał promocyjny regionu łódzkiego w kategorii narzędzie za „Interaktywną mapę zabytków powiatu wieruszowskiego”.

Uwagi:

W Zintegrowanej Strategii Powiatu Wieruszowskiego na lata 2014-2020 opracowany został ramowy system wskaźników, dla których wygenerowano wartości bazowe i według których raportuje się postępy w realizacji działań. Aktualizowanie danych dla wskaźników pozwala na analizę trendów w ujęciu czasowym oraz dokonanie porównań w kolejnych okresach raportowania strategii ze stanem wyjściowym. Informacje i dane, na podstawie których opracowano raport pochodzą ze statystyki publicznej, powiatowych i gminnych jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych jednostek organizacyjnych i instytucji z terenu powiatu. Podczas opracowania raportu napotkano na trudność przypisania wartości wskaźników statystycznych: **Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego (LHDI)**, **Wskaźnik „Przyjazny samorząd”**, **Wskaźnik „Przyjazny samorząd” – wymiar „partnerstwo” (źródło MojaPolis)**, które nie posiadają danych po 2012 roku. Wskaźnika *Odsetek ludności w wieku 15-64 lata z wyższym wykształceniem w liczbie ludności w tym wieku ogółem* nie ma w bazie danych lokalnych na poziomie powiatów. *Średnia wielkość gospodarstwa rolnego* – brak danych na poziomie powiatu. Za rok 2018 niedostępne są też dane statystyczne ze strony Polskawliczbach.

ZARZĄD POWIATU
w Wieruszowie
ul. Rynek 1-7
98-400 Wieruszów

Przewodniczący
Zarządu Powiatu
Wieruszowskiego
mgr inż. Andrzej Szymanek